

ali pa tudi, ki si rajši kupi knjigo pri domačem knjigo-teržcu, kakor pa da bi pošiljali vsak mesec 7 ali 14 krajcarjev v Gradec za njo. Po mojih mislih bi bilo pri enakih početjih prav dobro, ko bi se tiskane naročilnice (naročilni listi) pošiljale rodoljubom slovenskim na vse kraje, kateri bi si potem gotovo prizadevali, kakih 10 ali še več naročnikov v svojem kraju dobiti. Le da bi nas domoljubi krepko podperali; vse drugo bo prišlo samo po sebi!

Iz Križne gore. Ker „Novice“ rade zapisujete posebne vremenske prigodke, naj Vam povem, da 26. dan preteklega mesca sem vidil že troje metuljev okoli letati, in pa mnogo muh. Kdo vé, kakošne muhe nas bojo letos pikale, ko so že navadne tako zgodaj oživéle?

Iz iderske okolice. A. P. Menda se malokdaj primeri, kar se je primerilo 26. dan januarja pri nas, namreč, da je neka krava troje telét storila.

Iz Ljubljane. S serčnim veseljem se je sprejela pri nas novica, ktera se je te dni v dopisu iz Dunaja v „Allg. Ztg.“ brala, da namreč naš slavni rojak, visokospoštovani in visokoučeni gosp. dr. Jernej Vidmar, sedaj cesarjev duhovnik, vodja višjega bogoslovskega inštituta na Dunaji, bi utegnili za škofa v Ljubljano priti. — Iz Amerike smo zvedili žalostno novico, da je zmerznil častiti naš rojak, gosp. Lavtižar. V „Newyorker Kirchengzt.“ piše častiti gosp. Pirc, da je za misijonstvo vés uneti gosp. Lavtižar 3. dec. lanskega leta na jezeru Red Lake zmerznil. Vreme je bilo toplo, ko se je vernil z misijona, pa kar naenkrat se je vreme preverglo; hud sever je začel briti in mesti je jelo strašno. Ker ni bil tacega vremena vajen, je zaspal v Gospodu v 38. letu svoje starosti. — Že več dni se po mestnih ulicah in gostivnicah razlega ukanje urlavbarjev, ktere cesarjev ukaz kliče k armadi na Laško. — Vreme je tudi pri nas tako prijetno spomladansko, da je veselje; — da bi sušec le z repom ne zvil!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Dan na dan se je pretekli teden bolj oblačilo na nebu političnem; kar se prikaže 5. dan t. m. na črnem nebu prikazen, ktera ima svetu sonce mirú biti, — al Bog daj! da bi ne bila le — zapeljiva veša! Dnarničarji so prikazen to pozdravili z velikim zaupanjem, ker narodno posojilo, ki je 5. dan t. m. stalo na 74 fl. 70 kr., je poskočilo 7. dan t. m. na 78 fl. 10 kr., — obligacije gruntne odveze krajnske so si od 84 fl. pomagale na 89 fl. 50 kr., — kreditni lozi so od 180 fl. poskočili na 196 fl., — bankne akcije od 837 fl. do 895 fl.; cena cesarskih cekinov, ki je prikipela že do 5 fl. 38 kr., je šinila spet nazaj do 5 fl. 3 kr. To so res veliki razločki, in ker je borska tisti znani petelin, ki se obrača vselej po političnem vetru, utegne to zboljšanje vseh obligacij in družih papirjev res dobro znamenje tako dolgo biti, dokler ne pribuči spet drug vihar in oberne borsnega petelina — drugač. Pa kaj je nek to, da se je v enem dnevu vse tako na bolje obrnilo? Nič drugega ne, kakor da je francozki vradni časnik „Moniteur“ 5. dan t. m. pisal, da „cesar Napoleon noče po sili vojske, in da vse, kar so časniki o tem blodili, je domišlija, laž, norost. Cesar Napoleon je le sardinskemu kralju obljubil, mu na pomoč priti, ako bi utegnila avstrijska vlada se polastiti več laških dežel. Drugega ni nič obljubil, in vé se, da je cesar vselej mož beseda. Ni res, da bi se francozka vlada na vojsko pripravljala; število nje armade ni večja kakor je bilo leta 1857. Ni res, da bi na morji kaj počela za vojsko; vse priprave so le za to, da se bo francozka armada peljala v Algier in za transporte v Civitavecchio in Cochinchino čez Aleksandrijo. Kdo je štel za vojsko pripravljene vojake? kdo kanone, kdo kupe živeža? Res je, da cesar Napoleon misli in duhta o homatijah, brez katerih ni politični svet dan današnji; al

kdor le preiskuje, ta še ne draži in ne iše prepira. Sicer je preiskovanje mnogoterih homatij se preselilo na kolovoz diplomatike, in vse kaže, da bode konec dober.“ — Tako pridigva „Moniteur“ 5. dan t. m., ki je že tolikrat belo povedal, ko je černo bilo, da mu tudi tisti ne zaupajo popolnoma več, ki mu radi verjamejo. Kdor bi nič od tega ne vedil, kar se godí v Parizu že od novega leta, kar je cesar Napoleon tisto „žalovanje“ izgovoril, in kdor bere „Moniteurja“ od 5. t. m., bi mogel misliti, da avstrijska vlada že komaj čaka, da bi napadla Sardince, ktere hoče cesar Napoleon le braniti — in drugega nič! In če zraven tega beremo še, kar sardinska vlada od sebe pravi, da se ne pripravlja toliko na vojsko kakor se pripravlja avstrijska, ker ona še ni urlavbarjev poklicala k armadi, ta pa, — če vse to beremo, res ne vémo: ali se nam sanja ali kaj! Res! če to ni „domišlija, laž, norost“ — naj nam reče potem kdo, kaj je! — Od lorda Cowley-a se drugega nič gotovega ne vé, kakor da je še na Dunaji, in da njegovo poslanstvo obstaja najbolj v tem, na drobno zvediti misli avstrijske vlade v vseh važnih rečeh, da se bo potem vedla angleška vlada obnašati, pa tudi pruska.

— C. kr. ministerstvo ukazuje, naj se nova rekrutna postava kolikor mogoče posebno takrat milostljivo izpolnuje, kadar gré za edinega sina. Tudi so cesar ukazali, naj so iz posebne milosti tisti vojaščine oprosteni, kateri so se oženili po 22. letu svoje starosti med 7. oktobra lanskega leta, ko je bila nova rekrutna postava oklicana, in pa med 1. novembra tistega leta, ko je imenovana postava moč zadobila.

— „Milit. Zeitg.“ piše: Razun tega, da grejo urlavbarji k svojim regimentom, je ukazala vlada tudi milanski grad in obmorje uterditi. Pa vse to je zgolj za brambo in nihče ne more reči, da cesarska vlada ne ljubi mirú. Vojaških naprav je pa treba, zakaj piemonteška armada se je tako postavila, da mi ne moremo rok križem deržati.

— Po vseh deželah je bilo povelje razposlano, da se ne sme nobenemu vojaku, kateri je še v resevi, nikamor dati potni list (pos).

— Sliši se, da bo baron Hess vojsko vodil, če se na Italijanskem uname; boljega moža bi pač ne bilo mogoče najti, ker pozná hrabri general vsako ped zemlje italijanske.

— Žitna cena je poslednje dni zlo poskočila; dolgo so ljudje ugibovali, zakaj? dokler se ni zvedilo, da ga je kreditna banka nakupila šest do sedem sto tavžent vagánov. To je gotovo. Ali je kreditnica toliko žita nakupila za-se ali pa vsled višjega povelja za cesarsko armado, to se ne vé za gotovo, vendar se večidel misli, da je žito za armado nakupljeno.

— Slovanski bal, ki je bil uni teden, je imel vse lastnosti izverstnega bala. Odlikoval se je ne le po obili množici na Dunaji bivajočih Slovanov in mnoge druge visoke gospóde, in pa po krasnih obrazih zalih gospodičin in gospej, ki so se snidile pri tej veselici, temuč tudi po tem, da je vse prav židane volje bilo blizo do zora. Le eno se je pogrešalo: pričakovane národne obleke je bilo celó celó malo viditi; našteli smo le devet namestovavcov in namestovavk slovanskih narodov našega cesarstva, in večina njih je bila iz jugoslovanskih okrajin, med katerimi smo z veseljem zapazili zalo Gorenko s korenjakom Gorencom.

Iz Lombardije in Beneškega. Iz Milana. Kupčija in obertnije so popolnoma obnemogle in ljudje pričakujejo s strahom prihodnih dni. Predpust, sicer tako vesel, je letos res pust. Tú in tam se ne manjka rogoviležev in podpihovavcov; še celó v šole se je vgnjezdil duh nepokoja in upornosti in zavoljo tega so mogli vse tri gimnazije milanske zapreti. Armada se pripravlja neprestano za vojsko, dobiva tudi že, kakor o času vojske, dvojno plačilo. Verono in Mantovo so založili z živežem za pol leta.

— Iz Milana 3. marca. Dasiravno je nebo jasno, je vendar vreme v mestu silno oblačno in iz ničesa ni spoznati, da imamo poslednji predpustni teden. Kdor le more, gré v Turin ondašne maškare gledat. Nekakošna grozna tihota je nekaj dni sem v Milanu, pa boljša je, kakor derzno vpitje in razsajanje.

Iz Rusije. Iz Tagonroga pišejo ruski časniki, da se je ondi nesreča zgodila, kakor še malokdaj. Spomladansko vreme in nebo jasno kot glaž je speljalo blizo 3000 ljudi na zamerzjeno azovsko morje ribe lovit. Ribčarija je ondašnjim ljudém čez vse. V lepem vremenu grejo bolj in bolj proti sredi morja (prav za prav le jezera). Kar naenkrat zapihlja južen veter, veter se preverže v sever, nanese zametov tako, da se led ob kraju uterga. Led se trese in maje, razpokne in skoraj vse, kar je bilo na njem, je šlo v dno morja večno počivat. Prihodnji dan je priplavala gruča ledena h kraju, na kateri je bilo 5 ljudi — troje mertvih, dvoje pa mraza oterpnjenih. Toda tudi teh dveh je zaspalo čez nekoliko uro mlado dekliče za vselej, drugi pa, starček, je ostal sicer živ, al strah, ki ga je preстал, mu je zavezal jezik, da je ném. Sreča, da je znal pisati, in po njegovem zapisu pripovedujejo ruski časniki to nezgodo.

— Kaj misli in kaj bo storila ruska vlada, če se med Avstrijo in Francozi vojska uname, se še nič ne vé. Ni še rekla ruska vlada ne bev ne mev, tudi se še ni vladam pridružila, ktere se prizadevajo, Avstrijo in Francijo umiriti in spraviti. Pa vendar se da iz raznih reči posneti, da je Rusija ravno tako zoper vsako vojsko kakor zoper vsako poskušnjo, pogodbe med državami leta 1815 sklenjene razdreti. Ruski diplomati so tudi o raznih priložnostih rekli, da Rusija ne bo nikolj tistega podperala, kateri prenapeto politiko uganja. Zoper Avstrijo nima Rusija v sadanjah zaprekah nič in moti se vsaki, da se pripravlja Rusija za vojsko in da žuga ž njo avstrijskemu cesarstvu. Tudi se ne dá iz ničesa misliti, da se bo tako kmali pripravljala. Gola laž je, kar je bilo te dni v časnikih brati, namreč da morajo vsi ruski vojaki, ki so domá, k svojim regimentom in da vlada več konj nakupuje, kakor sicer. — Na ruskem Poljskem je vse tiho.

Iz Srbije. Iz Belega grada. Turška vlada se je zoperstavila zoper to, da se je knez Miloš kot dednega kneza razglasil, ker se to ne sklada s pravicami, ktere ima Turčija kot višja oblastnica serbske dežele.

Iz Černe gore. Iz Cetinja pišejo, da je knezu Danilu po vodi splavalo upanje, kmali naslednika lastnega rodú viditi. Pogovorili so se namreč glavarji, od kneza tirjati, da jim kaj davkov odpusti. Prihruli so res k njemu in so tudi še kneza posilili, jim darov dati. Tega se je knežinja tako ustrašila, da je splavila.

Iz Italije. Iz Turina. Časnik „Armonia“ je razglasil ogovor, kterege je iz Modene prejel, pa je bil na Piemontezkem natisnjen. Ta ogovor veljá modenskim vojakom in jih vabi, svoje bandero zapustiti in — k Piemontezom iti. Tak je pa ta ogovor: „Italijanski vojaki modenskih držav! V kratkem se bo verglo stotavžent piemontezkih vojakov združenih s francozko armado nad sovražnike in zatéravce naše dežele; pripravljate svoje serce za to slavno delo; vi bote z njimi. Danes služite knezu, kateri je prijatelj Avstrije; zavoljo tega Vam kot vojakom ni slave upati; zedinjeni z velikima armadama bote jutro z unima vred slave in dobičkov deležni. Vojaki! Avstrija je naš sovražnik, ona nas razcepuje, ona izmolze iz naših dežel vsako leto sto milijonov frankov svojim Nemcom v prid; bolje bi bilo, da bi se z njimi ljudstvu naših mest in vasi pomagalo. Vzemimo tedaj nazaj, kar je našega; po končani vojski Vas bodo Vaši sorodniki kot rešnike domovine blagoslavljali. Oficirji in vojaki! od tistega dné, ko se

bomo začeli bojevati, bomo edino klicali svitlo ime: Viktor Emanuel, kralj italijanski!

— Garibaldi je že v Turinu.

— V Piemontu je neki blizo 20,000 begunov iz raznih italijanskih dežel, ktere vtikuje vlada ali v regimente ali jih pa pošilja na sardinski otok.

Iz Španije. Španjska vlada bo popolnoma neutralna ostala, če se vojska začne.

Iz Francozkega. Iz Pariza 4. marca. „Moniteur“ preklicuje, kar je včeraj časnik „Constitutionell“ naznanil, da se ima francozka armada iz Rima v Civitavecchio umakniti. To saj za zdaj še ni res — pravi „Moniteur“. Iz vsega tega se očitno vidi, da bode še veliko vode v morje steklo, preden bote francozka in avstrijska armada zapustile papeževe dežele, ker tudi vradni dunajski časnik „Wiener Ztg.“ pravi, da se to utegne še to leto zgoditi. Bog vé, kaj vse bode francozka vlada terjala, naj se poprej v papeževih deželah zgodi, preden jo bo volja, slovó dati rimskim deželam. Preden pa vse to ne bo gotovo, se tudi avstrijska armada ne bo umaknila iz papeževih dežel.

Iz Moldove in Valahije. Iz Bukaresta. 20. februarja popoldne med 2. in 3. uro se je pripeljal knez Kuza v Bukarest. Pred mestom je bil šotor za-nj pripravljen, kjer so ga slovesno sprejeli. Mesto je bilo krasno okinčano in na vsih poslopih so delali priprave za osvečavo mesta. Ljudí je bilo povsod toliko, da se je vse terlo, toda malo ali nič veselih obrazov ni bilo viditi, ne vriskanja ne družih znamenj veselja ni bilo slišati. Bilo je vse tako, kakor če bi se bili Valahi streznili. — Knez se je peljal v mesto v lepi kočii s šterimi konji oblečen kot moldavsk general. Zlo zamišljen in otožen je bil. Ni bilo slišati živi-klicov, ne viditi družih znamenj veselja. Vse je prežalo mirno v kneza in ljudstvo se je vedlo tako, kakor da bi mu vse to nič mar ne bilo. Tudi krasnih kočij bogatih bojarov ni bilo skoraj nič. Ko je prišel knez v mesto, je šel najpervo v cerkev molitev opraviti, potem pa v zbornico državnih zbornikov. Tu je prisegel na ustavo in po metropolitovem nagovoru je rekel: „Gospodje odborniki! Veseli me in zahvalim se Vam za zaupanje, ktero ste v mene postavili. Moj namen je, knežiji posestriti in zediniti in ne bojim se tudi nevarnost, ktere me zavoljo tega čakajo. To Vam obljubim. Živite zedinjene knežiji! „Potem je zapustil zopet zbor molcé in se vernil v svoje poslopje. Drugi dan so se mu vse gosposke poklonile. Knez se je deržal prav mlačno in ogibal se je vsemu, kar je njemu veljalo, kjer se pa ni mogel ogniti, se je deržal, kakor če bi ne bilo njemu namenjeno. Odbor učencov je hotel tudi k njemu iti in se mu z ogovorom pokloniti; pa še pred-se jih ni pustil; tako je storil tudi z obertniki in kupci, kateri so veliko dnarjev za mnogotere reči izmetali, da bi se ali knezu v njih poklonili ali pa jih njemu podarili. Bojari tičé ali v svojih poslopih ali so pa šli iz dežele, ker se jim merzi to čudno obnašanje kneza. Vse majé z glavo in praša: kaj bo iz tega?

Poziv pesnikom slovenskim.

Želim takodjer i ovu tek. god. 1859 zabavnika Lep-tira izdati, u tu svrhu rodoljubno prosim, da me izvolite ikojim prineskom književnim (piesmami) poduprieti; u tom slučaju prosim za rukopis najdalje do konca travnja.

Izručen rodoljubju sa osobitim štovanjem ostajem

U Zagrebu 1. Ožujka 1859.

Vaš sluga

Ljudevit Vukotinić.

Popravek. V poslednjem listu je bilo na strani 69 zdolej v opombi po pomoti stavljeno: rinnen namesti: reimen. Vred.